

Dispensation fra bekendtgørelse om børneopsparings- og selvpensioneringskonti

Udtalt over for skattedepartementet, at jeg ikke var enig i, at der ikke var hjemmel for departementet til at fravige bekendtgørelsen om børneopsparings- og selvpensioneringskonti.

FOB nr. 83.89

(J. nr. 1983-1161-220).

A klagede over, at ministeriet for skatter og afgifter, skattedepartementet, havde tiltrådt statsskattedirektoratets afslag på en anmodning fra hende om frigivelse af indeståendet på en selvpensioneringskonto.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at A, der var født i 1939 og den 1. november 1980 fik tilkendt invalidepension, i december 1982 i et pengeinstitut oprettede en selvpensioneringskonto. På kontoen indsatte A i december 1982 500 kr. og den 3. januar 1983 yderligere 2.000 kr.

Efter at pengeinstituttet havde afvist at udbetale A indeståendet på kontoen, rettede hun henvendelse til statsskattedirektoratet om sagen. A oplyste ved henvendelsen, at hun havde fortrudt oprettelsen af den omhandlede konto.

I en skrivelse meddelte statsskattedirektoratet A under henvisning til § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 520 af 20. september 1982 om børneopsparings- og selvpensioneringskonti, at der ikke var hjemmel til at udbetale indeståendet på selvpensioneringskontoen før bindingsperiodens udløb.

A indbragte statsskattedirektoratets afgørelse for skattedepartementet. A oplyste, at kontoen var oprettet under den forudsætning, at indeståendet kunne hæves når som helst.

I skrivelse af 4. november 1983 til A tiltrådte skattedepartementet statsskattedirektoratets afgørelse med den samme begrundelse.

I klagen til mig oplyste A om baggrunden for, at hun ønskede at hæve indeståendet, at hun var i økonomiske vanskeligheder.

I en skrivelse anmodede jeg i anledning af klagen skattedepartementet om en udtalelse, herunder vedrørende spørgsmålet om også skattedepartementet anså sig for ubeføjet til at fravige bekendtgørelsens bestemmelser.

I sin udtalelse redegjorde skattedepartementet nærmere for reglerne i den nævnte bekendtgørelse, herunder at indeståendet kun kan frigives tidligere end ved kontohaverens 60. år i tilfælde, hvor kontohaveren efterfølgende bliver varigt uarbejdsdygtig. Skattedepartementet anså ikke sidstnævnte forhold

for opfyldt i A's tilfælde. Om mulighederne for at fravige bestemmelserne var det anført, at dette kun kunne ske ved en ændring af bekendtgørelsen; men at der i øvrigt ikke var planer herom.

I en skrivelse til A udtalte jeg herefter følgende:

»Statsskattedirektoratets og skattedepartementets afgørelser er som nævnt truffet på grundlag af den bekendtgørelse nr. 520 af 20. september 1982 om børneopsparings- og selvpensioneringskonti, der er udstedt i henhold til § 51 i lov om beskatningen af pensionsordninger. Bestemmelsen har følgende indhold:

»Ministeren for skatter og afgifter kan fastsætte bestemmelser om ret til fradrag efter reglen i § 50, stk. 2, for indskud i opsparingsordninger, der udelukkende har alderdoms- eller familieforsørgelse til formål, hvis dette formål skønnes tilstrækkeligt sikret. ...«

Som anført af skattedepartementet i udtalelsen i anledning af klagen til mig blev reglerne om bl.a. selvpensioneringskonti indført i 1958 ved indsættelse af en ny § 20 i lov om beskatningen af renteforsikringer m.v. Der er ikke i forarbejderne, jfr. herved Folketingstidende 1957-58, tillæg B, spalte 897 ff, til denne bestemmelse nærmere redegjort for kravene til bindingen af sådanne konti; men det fremgik dog af selve bestemmelsen, at der ville kunne indrømmes fradrag »for indskud i opsparingsordninger, der udelukkende har alderdoms- eller familieforsørgelse til formål, såfremt dette formål skønnes tilbørligt sikret gennem båndlæggelse af de indskudte midler«.

I bemærkningerne til lovforslaget om beskatningen af pensionsordninger m.v. (Folketingstidende 1970-71, tillæg A, spalte 577 ff) er det om baggrunden for ændringen til den formulering vedrørende bindingen, der nu fremgår af lovens § 51, anført:

»Forslaget svarer til renteforsikringslovens § 20, dog med den ændring, at det gældende krav om formålets sikring »gennem båndlæggelse af de indskudte midler« ikke er optaget i lovforslagets tekst. I overensstemmelse med det i øvrigt i lovforslaget fulgte princip, at båndlæggelsesklausuler ikke bør være en betingelse for en ordnings skattemæssige status, er det fundet hensigtsmæssigt at åbne mulighed for en ændring på dette punkt af de regler, som finansministeren har fastsat for børneopsparings- og selvpensioneringskonti.«

Som sagen foreligger til min bedømmelse er herudover navnlig følgende bestemmelser i § 8 i den nævnte bekendtgørelse nr. 520 af betydning:

»Stk. 3. Aftale om udbetaling af indeståendet skal træffes ved kontoens oprettelse, og aftalen kan ikke senere ændres.

Stk. 4. Afgår kontohaveren ved døden før den aftalte periodes udløb, eller bliver han varigt uarbejdsdygtig, kan indeståendet hæves.«

Selv om bekendtgørelsen intet indeholder om dispensation, kan skatteministeriet efter min mening ikke anses for afskåret fra at imødekomme en anmodning om frigivelse af indeståendet uden for de tilfælde, der nævnes i bekendtgørelsen. Der vil herved alene være tale om fravigelse af en bestemmelse, der direkte indeholdes - ikke i loven eller dens forarbejder - men i den af ministeren for skatter og afgifter udstedte bekendtgørelse af 20. september 1982. Denne opfattelse, at en administrativ bestemmelse, f.eks. en ministeriel bekendtgørelse, kan fraviges af den myndighed, der har udstedt den - selv om hjemmel herfor ikke er fastsat i bekendtgørelsen - anses for almindeligt anerkendt i forvaltningsretlig praksis. Jeg henviser herved til det, der er anført i folketingets ombudsmands beretning for 1976, s. 233 (afsnit B).

Jeg kan derfor ikke være enig med skatteministeriet, når det i afgørelsen af 4. november 1983 anføres, at der ikke er hjemmel til at imødekomme Deres anmodning om frigivelse af indeståendet.

Jeg har gjort skatteministeriet bekendt med min opfattelse med hensyn til dette spørgsmål.

Efter min gennemgang af sagen finder jeg imidlertid ikke, at der i Deres tilfælde gør sig sådanne ganske særlige forhold gældende, at jeg heri har fundet tilstrækkeligt grundlag for at henstille til skatteministeriet at undergive sagen en fornyet overvejelse.

Jeg foretager derfor ikke videre i anledning af Deres henvendelse.«